

Lokalt kollektivavtal om arbetstid och arbetstidsberoende ersättningar för lärare vid Högskolan Dalarna

1 § Inledande utgångspunkter

Avsikten med detta lokala arbetstidsavtal för lärare och övrig undervisande personal vid Högskolan Dalarna är att lärosätet utifrån lagar, avtal och förordningar och utifrån sin vision ska kunna fullgöra sitt uppdrag och uppnå sina mål på ett effektivt sätt. Samtidigt ska arbetstidsavtalet utifrån tillgängliga resurser skapa förutsättningar för en god arbetsmiljö och en god balans över året mellan lärares olika arbetsuppgifter.

2 § Tillämpningsområde och giltighetstid

Detta avtal gäller för de kategorier av undervisande personal som anges i Högskolan Dalarnas anställningsordning för lärare. Avtalet tecknas med stöd i Villkorsavtalen 4 kap. 25 § samt bilaga 2 och bilaga 5. Därutöver finns högskolelagen och högskoleförordningens föreskrifter som berör lärares verksamhet inom högskolan. Doktorander som undervisar omfattas i undervisningsdelen av Lokalt kollektivavtal om arbetstid för doktorander och amanuenser (HDa 1.1-2016/773).

Detta avtal gäller från och med 2024-01-01 tills vidare med giltighetstid under Villkorsavtal-T/Villkorsavtal giltighetstid med tre månaders uppsägningstid.

3 § Årsarbetstid

Årsarbetstiden regleras i Villkorsavtalet bilaga 5, 3 § Årsarbetstid. Den totala årsarbetstiden för arbetstagare som omfattas av avtalet är:

- 1700 timmar vid 35 semesterdagar (from det år arbetstagaren fyller 40 år)
- 1732 timmar vid 31 semesterdagar (from det år arbetstagaren fyller 30 år)
- 1756 timmar vid 28 semesterdagar (tom det år arbetstagaren fyller 29 år)

Samtliga förekommande arbetsuppgifter ska inrymmas inom årsarbetstiden.

4 § Arbetsuppgifter för lärare

I högskolelagens 1 kap 2 § framgår att högskolan har till uppgift att bedriva ”*utbildning som vilar på vetenskaplig eller konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet, och forskning och konstnärlig forskning och utvecklingsarbete*”. I samma paragraf fastslås även att: ”*I högskolornas uppgift ska det ingå att samverka med det omgivande samhället för ömsesidigt utbyte och verka för att den kunskap och kompetens som finns vid högskolan kommer samhället till nytta.*”

I högskolelagens 3 kap 1 § definieras en lärares arbetsuppgift: *I en lärares arbetsuppgifter får det ingå att ha hand om utbildning eller forskning samt administrativt arbete. Till en lärares uppgifter hör också att följa utvecklingen inom det egna ämnesområdet och den samhällsutveckling i övrigt som har betydelse för lärarens arbete vid högskolan. (SFS 2013:119)*

Vid Högskolan definieras en lärares arbetsuppgifter utifrån detta enligt följande:

Utbildning

Uppgiften omfattar förberedelse, genomförande (undervisning eller handledning), examination och uppföljning samt administration av utbildning utifrån gällande regler och riktlinjer. I uppgiften ingår

även kurs- och programutveckling, utvärderingsarbete, extern utbildningssamverkan samt pedagogiskt utvecklingsarbete. Med utbildning avses även uppdragsutbildning. I rollen som lärare kan akademiska uppdrag som till exempel ämnesföreträdare, programansvarig och kursansvarig ingå.

Forskning

Uppgiften omfattar forskning eller konstnärligt utvecklingsarbete och handledning av forskarstuderande. I uppgiften ingår att planera, leda, bedriva och administrera forskning, att bidra till forskningens finansiering samt förmedla forskningsresultat till studenter och kollegor, till vetenskapssamhället och till det omgivande samhället. Vidare ingår att granska forskningsansökningar och forskningsrapporter, delta i utvärderingsarbete och kompetensbedömning, fullgöra uppdrag som opponent, betygsledamot och sakkunnig samt inneha uppdrag av forskningsledande karaktär.

Kompetensutveckling

Här ingår lärarens kompetensutveckling såsom att följa forskningen och utvecklingen inom ämnesområdet och den samhällsutveckling som berör området samt övrig kompetensutveckling som har betydelse för lärarens arbete vid högskolan. Övrig kompetensutveckling kan omfatta pedagogisk skicklighet, språkfärdigheter, förmåga att samverka med omgivande samhälle, ledningskompetens och kompetensutveckling inom ramen för medarbetarskapet samt att delta i forskning eller forskarutbildning. Lärarpersonal som inte disputerat ska uppmuntras att inom ramen för kompetensutveckling delta i forskningsaktiviteter, delta i forskarförberedande utbildning och till att söka forskarutbildning.

Samverkan

I ovanstående uppgifter ska samverkan med det omgivande samhället ingå som en viktig del. Enligt Högskolelagen § 2 är syftet med samverkan att skapa ett ömsesidigt utbyte och tillse att den kunskap och kompetens som finns vid högskolan ska komma till nytta. Vid Högskolan Dalarna är det centralt att utöver samverkan även samskapa utbildning och forskning med olika samhällsaktörer för ömsesidig nytta, liksom att vara en röst i samhällsdebatten. Uppgiften omfattar således uppbyggnad, bibehållande och utveckling av kontakter med aktörer i det omgivande samhället för att underlätta samverkan och samskapande som kan bidra till utveckling såväl av högskolans verksamhet som av det omgivande samhället.

Inom ramen för arbetstiden förväntas lärare dessutom bidra till utveckling av högskolans verksamhet även utöver det egna ämnesområdet. Det gäller såväl utveckling av den akademiska miljön som av en god arbetsmiljö. Det innefattar bland annat att delta i gemensamma möten och personaldagar. Lärare ska även uppmuntras till att ställa sig till förfogande för ledningsuppdrag och kollegiala uppdrag inom högskolan samt till att delta i internationella utbyten och övrig internationalisering som främjar högskolans verksamhet. Utöver ovanstående uppgifter kan även olika chefs- eller ledningsuppdrag utgöra en arbetsuppgift.

5 § Planering och fördelning av arbetsuppgifter

Utgångspunkterna för fördelning av lärarnas arbetstid ska vara att tillgängliga resurser för verksamheten tillvaratas på bästa sätt samtidigt som en god balans mellan lärares arbetsuppgifter och mellan olika kategorier av lärare ska eftersträvas (Villkorsavtal/Villkorsavtal T). Högskolan har även ett ansvar att tillvarata alla lärares kompetens och möjligheter till utveckling.

I årliga medarbetarsamtal med berörd chef och den enskilde läraren ska en flerårig plan, förslagsvis omfattande tre år, för lärarens tjänstgöring och kompetensutveckling upprättas. Dessutom ska det ske en uppföljning av tidigare planerad och genomförd tjänstgöring och kompetensutveckling i samband med medarbetarsamtalet.

Inför varje nytt verksamhetsår ska en övergripande tjänsteplanering göras för den enskilde läraren som omfattar hela arbetsåret. Fastställandet av planerad årsarbetstid görs av berörd chef efter samråd med läraren utifrån verksamhetens behov och krav, ekonomiska förutsättningar och med en helhetssyn på lärarens arbetssituation. Målet är att skapa balans i årsarbetstidens fördelning över året. Planeringen ska resultera i en tjänstgöringsplan för det kommande verksamhetsåret.

Vid fastställande av undervisningsvolymens omfattning för den enskilde läraren ska hänsyn tas till för- och efterarbete, kursens svårighetsgrad och nivå, undervisningens och ämnets karaktär, undervisningens uppläggning och metod samt lärarens kompetens och erfarenhet av att undervisa inom området.

Tilldelade resurser för en kurs sätter ramen för planeringen. Som grund för planering av arbetstid för utbildning ska i normalfallet varje klocktimme som planeras för undervisning generera 4 timmars arbetstid, vilken ska inkludera tid för förberedelse inklusive vidareutveckling av kurs samt efterarbete. Avsatt tid för en undervisningstimme varierar, beroende på undervisningens innehåll och form (inklusive återanvändning av i förväg inspelad undervisning), olikheter mellan utbildningsområden, liksom ämnen, kurser och undervisningsgrupper, men arbetstiden ska dock lägst vara 2 timmar per undervisningstimme. Adekvat tid ska avsättas för utbildningsadministration.

Tid ska avsättas för ämnes-/huvudområdesföreträderskap, programansvar samt för kurs- och programutveckling. Tid ska även avsättas för den som har i uppdrag att företräda akademien eller högskolan i högskolans olika nämnder, råd och övriga grupper eller arbetsuppgifter som är knutna till samverkan med det omgivande samhället.

Efter att tjänstgöringsplaner upprättats eller reviderats ska berörd facklig organisation ha möjlighet att påkalla förhandling med arbetsgivaren. Om förhandling inte påkallats fastställs tjänstgöringsplanerna av berörd chef tio dagar efter att arbetstagarorganisationen underrättats. Fastställd tjänstgöringsplan ska vara undertecknad av den enskilde läraren och berörd chef. Under verksamhetsåret görs vid behov revidering av tjänstgöringsplanen om förutsättningar för verksamheten förändrats. Berörd chef ansvarar för att förändringar görs först efter samråd med den enskilde läraren och med så god framförhållning som möjligt. Reviderad tjänstgöringsplan ska undertecknas av den enskilde läraren och berörd chef. Vid oenighet ska samråd ske med överordnad och berörd ämnesföreträdare. Om oenighet kvarstår gäller Villkorsavtal-T, bilaga 5.

§ 6 Arbetsinnehåll i olika läroanställningar

Professor

En professor ska ägna merparten av sin arbetstid åt att planera, leda, utveckla och aktivt delta i forskning och utbildning samt till att bidra till forskningens finansiering inom sitt område. Huvudprincipen är att minst 30 % av årsarbetstiden ska kunna disponeras för forskning, kompetensutveckling, samverkan och egen administration. Inbördes fördelning är beroende av högskolans förutsättningar och prioriteringar. Omfattningen kan öka beroende på den enskildes förmåga att attrahera extern finansiering. Undervisning ska omfatta lägst 20 % av årsarbetstiden under

en flerårsperiod, dock kan undantag göras vid kollegiala uppdrag. Beslut om arbetstidens fördelning fattas av berörd chef efter samråd med medarbetaren.

Universitetslektor

Huvudprincipen är att minst 20 % av årsarbetstiden för en universitetslektor ska disponeras för forskning, kompetensutveckling, samverkan och egen administration. Inbördes fördelning är beroende av högskolans förutsättningar och prioriteringar. Omfattningen kan öka beroende på den enskildes förmåga att attrahera extern finansiering. Undervisning ska omfatta lägst 30 % av årsarbetstiden under en flerårsperiod, dock kan undantag göras vid kollegiala uppdrag. Beslut om arbetstidens fördelning fattas av berörd chef efter samråd med medarbetaren.

Universitetsadjunkt

Huvudprincipen är att minst 15 % av årsarbetstiden för en universitetsadjunkt ska disponeras för kompetensutveckling, samverkan och egen administration. Inbördes fördelning är beroende av högskolans förutsättningar och prioriteringar. Omfattningen kan öka beroende på den enskildes förmåga att attrahera extern finansiering. Undervisning ska omfatta lägst 50 % av årsarbetstiden under en flerårsperiod, dock kan undantag göras vid kollegiala uppdrag. Beslut om arbetstidens fördelning fattas av berörd chef efter samråd med medarbetaren.

7 § Arbetstidsberoende ersättningar

En lärares arbetsuppgifter ska planeras på ett sådant sätt att samtliga uppgifter ryms inom årsarbetstiden. Mertid/övertid ska normalt inte förekomma. Om särskilda behov av att utföra vissa icke planerade arbetsuppgifter uppkommer, bör i första hand en omfördelning av arbetsuppgifterna göras. Arbete utöver den planerade årsarbetstiden ska vara skriftligt beordrad. För arbetstid för forskning, som lärare själv förfogar över, utgår ingen mertid/övertidsersättning.

Arbetsgivaren äger rätt att beordra en deltidsarbetande lärare mertid om 175 timmar per kalenderår och en heltidsarbetande lärare övertid om 150 timmar per kalenderår. Under ett kalenderår får den uttagna mertiden och övertiden sammanlagt för en deltidsarbetande lärare vara högst 200 timmar. Lärare som är delpensionsledig tillåts arbeta högst 25 timmar mertid/övertid per kalenderår. Lärare som är partiellt sjukskriven, partiellt ledig med stöd av lag eller för vård av barn får inte arbeta mertid/övertid.

Mertid/övertid regleras minst en gång per kalenderår i samband med årsbokslut men ska stämmas av vid vårterminens slut för eventuella åtgärder inför höstterminen. Ersättning för övertid ges i form av ekonomisk kompensation, s.k. övertidstillägg, eller kompensationsledighet. Kompensationsledighet ges om läraren själv önskar det och chefen bedömer det möjligt med hänsyn till verksamheten.

Kompensationsledighet medges med 1,5 ledig timme per arbetad övertidstimme för de 100 första timmarna samt för de efterföljande övertidstimmar med 1 ledig timme per arbetad övertidstimme. Övertid ersätts med 1/94 av den individuella månadslönen per timme för de första 100 klocktimmarna samt med 1/140 av den individuella månadslönen per timme för den övertid som överstiger 100 klocktimmar. Ersättningen inkluderar semesterlön och semestertillägg.

Mertid ersätts med 1/165 av den individuella månadslönen per timme och inkluderar semesterlön och semestertillägg. Kompensationsledighet vid mertid medges med 1 ledig timme per arbetad mertidstimme.

8 § Kvälls- och helgundervisning

För utbildning och examination som är överenskommen mellan enskild lärare och berörd chef att utföras efter klockan 18.00 måndag – torsdag utgår ett lönetillägg per timme som utgörs av månadslönen dividerat med 300.

För utbildning och examination som är överenskommen mellan enskild lärare och berörd chef att utföras på fredag efter klockan 18.00 samt lördag – söndag eller helgdag utgår ett lönetillägg som utgörs av månadslönen dividerat med 200.

9 § Närvaro på arbetsplatsen

I den mån verksamheten medger kan arbetstagaren utföra sitt arbete med frihet i tid och rum. För att skapa en god arbetsmiljö är det viktigt att delta och vara delaktig även i de icke-obligatoriska gemensamma sammankomster och möten som genomförs i verksamheten.

10 § Semester

Lärare förutsätts ta ut sin semester i samband med studenternas ferier eller annan undervisningsfri tid. Efter samråd med berörd chef kan semester tas ut under andra perioder om verksamheten medger det.

Vid upprättande av tjänstgöringsplan ska hänsyn tas till det antal semesterdagar som läraren planerar att ta ut under året. Sparad semester till följande år ökar årsarbetstiden med 8 timmar per sparad semesterdag liksom uttag av sparad semesterdag minskar årsarbetstiden med motsvarande antal timmar.

11 § Sjukfrånvaro och tjänstledighet

Vid hel sjukfrånvaro och tjänstledighet minskas årsarbetstiden med åtta timmar per arbetsdag vid heltidstjänstgöring. I övrigt minskas årsarbetstiden i relation till sjukfrånvaron och tjänstledighetens omfattning.